

RAPPORT
**NATURVÄRDESMONITORERING SÖDRA
INFARTEN HUDIKSVALL**

UPPDRAG

301871, Planprogram för Södra infarten, Hudiksvalls kommun

Titel på rapport:

Naturvärdesinventering södra infarten Hudiksvall

Status:

Slutrapport

Datum:

2020-11-02

MEDVERKANDE

Beställare:

Hudiksvalls kommun

Kontaktperson:

Emma Nordebo-Snygg

Konsult:

Tyréns AB

Uppdragsansvarig:

Henrik Siksjö

Handläggare:

Torun Bergman, Sofia Vestin

Kvalitetsgranskare:

Robert Björklind

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING.....	4
1.1	UPPDRAGET.....	4
1.2	BIOLOGISK MÅNGFALD.....	5
2	METOD	5
2.1	NATURVÄRDESINVENTERING.....	6
2.2	UNDERLAG.....	7
3	RESULTAT	7
3.1	ALLMÄN BESKRIVNING OCH BEFINTLIGA NATURVÄRDEN.....	7
3.2	NATURVÄRDESOBJEKT	7
3.2.1	NATURVÄRDESOBJEKT 1	8
3.2.2	NATURVÄRDESOBJEKT 2	10
3.2.3	NATURVÄRDESOBJEKT 3	11
3.2.4	NATURVÄRDESOBJEKT 4	12
3.2.5	NATURVÄRDESOBJEKT 5	13
3.2.6	NATURVÄRDESOBJEKT 6	14
3.2.7	NATURVÄRDESOBJEKT 7	15
3.2.8	NATURVÄRDESOBJEKT 8	16
3.3	NATURVÅRDSARTER.....	17
3.4	VÄRDEELEMENT	18
4	REFERENSER.....	19

1 INLEDNING

1.1 UPPDRAGET

Tyréns har fått i uppdrag av Hudiksvalls kommun att genomföra en naturvärdesinventering inom ramen för det planprogram som tas fram för södra infarten. Området är beläget intill europaväg E4 och riksväg 84, ca 3 km väster om Hudiksvall centrum, se figur 1. Syftet med naturvärdesinventeringen är att identifiera områden av positiv betydelse för biologisk mångfald inom respektive naturtyp, utifrån biotopkvaliteter och naturvårdsarter.

Inga tidigare kända naturvärden eller områdesskydd finns i området. Fältinventeringen utfördes av Torun Bergman och Sofia Vestin den 9-10 september 2020.

Figur 1. Översiktskarta med inventeringsområdet i lila.

1.2 BIOLOGISK MÅNGFALD

Med biologisk mångfald avses variationsrikedomen bland levande organismer i olika miljöer; både terrestra och akvatiska system samt de ekologiska komplex i vilka de ingår. Detta innefattar mångfald inom och mellan arter såväl som av ekosystem.

Till följd av bland annat intensifierat jord- och skogsbruk, klimatförändringar och ökad urbanisering har den biologiska mångfalden i Sverige och världen minskat. Arter trycks undan då deras livsmiljöer förändras. Förlusten av arter gör att ekologiska processer påverkas. Det i sin tur ger negativ påverkan på de ekosystemtjänster som vi människor drar nytta av, såsom exempelvis pollinering, vattenreglering och luftrening.

Sverige har skrivit under konventionen om biologisk mångfald där vi förbinder oss att vårda vår biologiska mångfald och nyttja den på ett uthålligt sätt. De svenska miljömålen har tagits fram för att myndigheter, organisationer, företag och enskilda ska veta vad Sveriges miljöarbete ska leda till. Flertalet miljökvalitetsmål berör frågan om biologisk mångfald men framförallt "Ett rikt växt- och djurliv" beskriver det övergripande målet:

Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.

En naturvärdesinventering kartlägger områden som är av positiv betydelse för den biologiska mångfalden. Naturvärdesinventeringen ska utgöra underlag för anpassningar och skyddsåtgärder i projektet så att den biologiska mångfalden bevaras eller utvecklas.

2 METOD

Denna rapport är en naturvärdesinventering på fältnivå med detaljeringsgrad medel och tilläggen naturvärdesklass 4, detaljerad redovisning av artförekomst och värdeelement.

Detaljeringsgrad avser med vilken ansträngning som används för att identifiera naturvärdesobjekt. Detaljeringsgrad medel innebär att ett naturvärdesobjekt större än en yta av 0,10 ha eller ett linjeformat objekt med en längd av 50 m och en bredd av 0,5 m eller mer ska kunna identifieras. Tillägget *naturvärdesklass 4* innebär att även naturvärdesobjekt med naturvärdesklass 4 -visst naturvärde - ska identifieras och avgränsas. Tillägget *detaljerad redovisning av artförekomst* innebär att förekomster av naturvärdsarter ska redovisas på karta eller med koordinater med en noggrannhet på 10 m till 25 m. Det innebär inte att arterna eftersöks noggrannare men att varje påträffad förekomst redovisas med större noggrannhet. Tillägget *värdeelement* innebär att element som är särskilt viktiga för inventeringsområdets naturvärde ska eftersökas och avgränsas. Dessa kan finnas både i och utanför ett naturvärdesobjekt.

2.1 NATURVÄRDESDINVENTERING

Vid en naturvärdesinventering enligt svensk standard eftersöks biotopkvaliteter och naturvårdsarter som är av positiv betydelse för biologisk mångfald inom respektive naturtyp. Typiska biotopkvaliteter är exempelvis kontinuitet, strukturer, funktioner och element, naturlighet, storlek samt konnektivitet. Som naturvårdsarter räknas bland annat signalarter, rödlistade arter, nyckelarter samt arter skyddade i artskyddsförordningen (2007:845).

Naturvärdesobjekt kan utifrån detta avgränsas samt tilldelas en naturvärdesklass (tabell 1). Ett naturvärdesobjekt utgörs främst av en dominerande naturtyp och kan innefatta flera olika biotoper och element. I fält dokumenteras identifierade objekt med foto. Vid bedömning av naturvärdesobjekt används bedömningsgrunder för respektive naturtyp enligt Teknisk rapport (SIS-TR 199001:2014).

Tabell 1. Naturvärdesklasser.

Naturvärdesklass	Beskrivning
Naturvärdesklass 1 <i>Högsta naturvärde</i>	Miljöer av högsta bevarandevärde med naturliga processer, många värdefulla strukturer och naturvårdsarter. Varje enskilt område är av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.
Naturvärdesklass 2 <i>Högt naturvärde</i>	Bevarandevärda miljöer med ett flertal påtagliga biotopkvaliteter och ett påtagligt artvärde. Varje enskilt område är av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.
Naturvärdesklass 3 <i>Påtagligt naturvärde</i>	Miljöer med inslag av naturliga processer och strukturer samt av naturvårdsarter. Det är av särskild betydelse att dessa områdens ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.
Naturvärdesklass 4 <i>Visst naturvärde (endast vid tillägg)</i>	Områden som påverkats av negativ mänsklig aktivitet men där det trots allt finns biotopkvaliteter eller arter av viss positiv betydelse för biologisk mångfald. Det är av betydelse att dessa områdens ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.

I begreppet naturvårdsarter ingår rödlistade arter. Rödlistan (ArtDatabanken 2020) ger en bedömning av risken för respektive art att dö ut från Sverige. De arter som finns upptagna i rödlistan har klassats beroende på dess risk att dö ut enligt följande klasser: NT – Nära hotad, VU – Sårbar, EN – Starkt hotad, CR – Akut hotad, RE – Nationellt utdöd. De rödlistade arter som kategoriseras som CR, EN eller VU benämns som hotade.

Naturvårdsarter omfattar även signalarter och nyckelarter. Signalarter är arter som indikerar på naturområden med höga naturvärden. Många signalarter trivs bara i speciella miljöer eller miljöer med lång kontinuitet. Finns flera signalarter på en plats finns ofta förutsättningar för rödlistade arter (vissa signalarter är själva rödlistade). Det finns listor framtagna för signalarter i olika miljöer, till exempel för skogliga arter och för ängs- och betesmarker. Begreppet nyckelart används för arter som har stor betydelse för andra arters överlevnad i ett ekosystem. Exempel på nyckelarter är bäver, säl och varg.

Arter som är fridlysta enligt Artskyddsförordningen ingår också i begreppet naturvårdsarter. Enligt artskyddsförordningen är alla fåglar, grod- och kräddjur och ytterligare cirka 300 djurarter, växter, svampar och lavar fridlysta. Det innebär att man inte får döda, skada, fånga eller störa dem. Man får inte heller skada eller förstöra vissa av arternas fortplantningsområden eller viloplats. När det gäller fåglar bör speciell uppmärksamhet ges de arter som är skyddade i bilaga 1 och som är markerade med B, rödlistade fågelarter samt fågelarter som minskat med 50 % eller mer under perioden 1975 – 2005 enligt uppgifter från Svensk Häckfågeltaxering. Dessa urvalskriterier har använts i detta projekt.

2.2 UNDERLAG

I arbetet med förstudien och inför fältarbetet har följande underlag studerats:

- Ortofoton
- Historiska ortofoton
- Artportalen
- Naturvårdsverket
- Länsstyrelsen Gävleborg
- Skogsstyrelsen Skogens pärlor

Utöver standardens förslag på benämning av biotoper har även "Vegetationstyper i Norden" använts.

3 RESULTAT

3.1 ALLMÄN BESKRIVNING OCH BEFINTLIGA NATURVÄRDEN

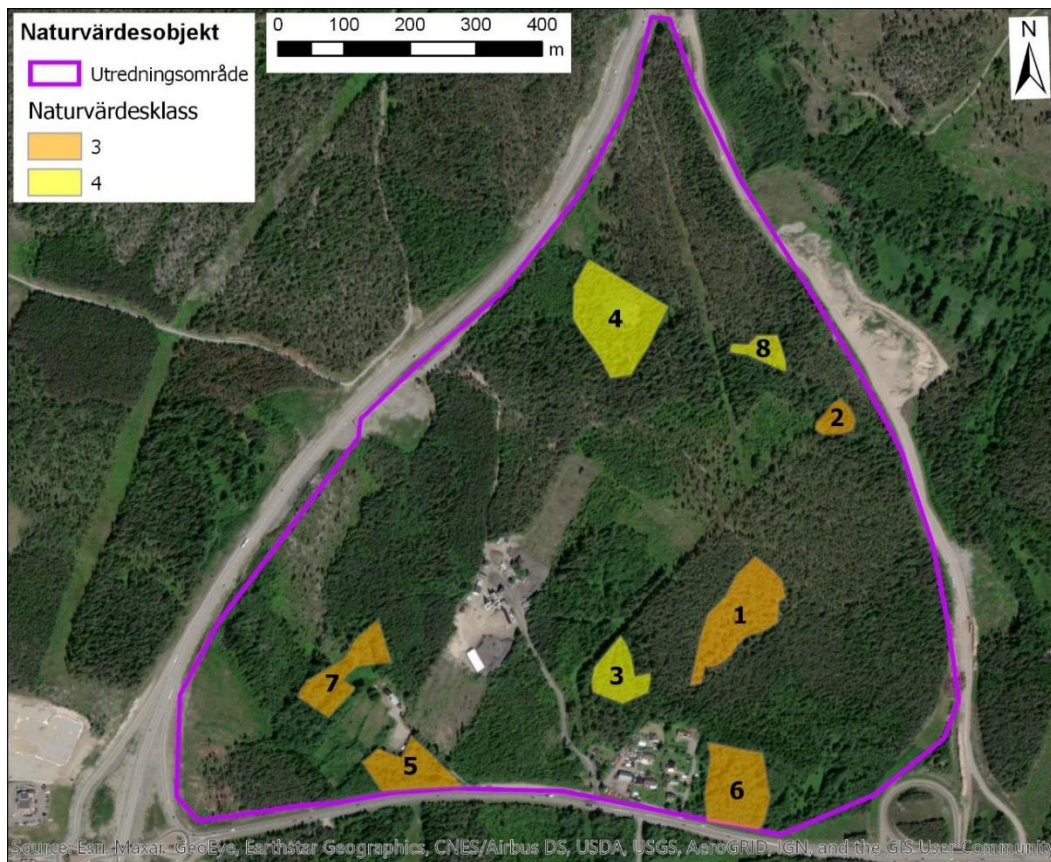
Området avgränsas västerut av E4, österut av gamla E4 och söderut av riksväg 84. I de centrala delarna ligger ett asfaltverk och längs den södra gränsen finns ett bostadsområde, ett bilbärgningsföretag och en byggnad som används som motorcykelklubb. I övrigt består området av skogsmark och de skogsområden som inte avgränsats som naturvärdesobjekt består främst av yngre tall- eller granskog som bedömts ha låga naturvärden. De centrala delarna består av hyggen av varierande ålder, vissa med äldre frötallar, och en avverkad hållmark finns längs E4 i väst. Området korsas av en kraftledningsgata. Det finns gott om stigar i området som tycks nyttjas frekvent av närboende.

Inga naturvårdsarter finns inrapporterade till artportalen och inga tidigare naturvärdesinventeringar är kända från området. Området omfattas inte av några områdesskydd som naturreservat, Natura 2000-områden, biotopskydd. Inte heller är området något riksintresse för naturvård, friluftsliv eller skyddade vattendrag.

3.2 NATURVÄRDESOBJEKT

Åtta naturvärdesobjekt har avgränsats inom området, se figur 2. Fem av dem bedömdes ha naturvärdesklass 3 och resterande naturvärdesklass 4.

Ett antal värdeelement har avgränsats i området, se vidare i kapitel 3.4 och figur 12.

Figur 2. Inventeringsområdet i lila samt identifierade naturvärdesobjekt.

3.2.1 NATURVÄRDESOBJEKT 1

Naturtyp: Skog och träd

Biotop/er: Tallskog av lingonristyp

Beskrivning: Tallskog med företrädelsevis äldre och gamla, 150-220-åriga träd, men även viss underväxt av ung gran och tall. Endast sparsam förekomst av död ved, främst i form av döda grenar som ligger på marken. Fält- och bottenskikt utgörs av blåbär- och lingonris, en del ljung och islandslav och mindre fläckar med renlavar. I norra delen av naturvärdesobjektet finns en ansamling av gamla träd.

Naturvårdsarter: nästlav (signalart enligt Skogsstyrelsen), tallticka (NT)

Naturvärdesklass: Klass 3 - påtagligt naturvärde. Objektet bedöms innehålla visst biotopvärde och ett visst artvärde. Värderna i biotopen är gamla träd, ostörd markprofil och kontinuitet hos fält- och bottenskikt. Den sparsamma förekomsten av död ved drar ned biotopvärdet något. Förekommande naturvårdsarter är det som ger området ett visst artvärde.

Figur 3. Naturvärdesobjekt 1.

3.2.2 NATURVÄRDESOBJEKT 2

Naturtyp: Skog och träd

Biotop/er: Granskog av blåbärsristyp och sumpgranskog av ristyp

Beskrivning: Lövrik granskog med lövträd som björk, rönn och al. De äldsta granarna bedöms vara kring 120 år och björkarna är medelålders. Död ved finns främst som döda lövträd men även en gran-rotvältor förekommer. Marken är huvudsakligen frisk men fuktiga partier med vitmossa förekommer där träden även växer upphöjt på socklar. Fältskikt med hultbräken, viol, ekorrbär, ormbär, blåbär, kärresilja och starr. Hackspettssmedjor visar att området används av hackspett.

Naturvårdsarter: fläcknycklar (fridlyst), revlumner (fridlyst), ormbär (typisk art)

Naturvärdesklass: Klass 3 - påtagligt naturvärde. Objektet bedöms inneha visst biotopvärde och ett visst artvärde. Värden i biotopen är lövträd, död ved och varierande markfuktighet. Området är artrikare än omgivningen och tillsammans med förekommande naturvårdsarter ger det ett visst artvärde.

Figur 4. Naturvärdesobjekt 2.

3.2.3 NATURVÄRDESOBJEKT 3

Naturtyp: Skog och träd

Biotop/er: Björkskog av ris-grästyp

Beskrivning: Flerskiktad och tät blandskog med stort lövinslag. Området består av en uppväxande granskog med ung-medelålders björk, asp, gråal, rönn och tall. På grund av bristen på solljus som når marken saknas fält- och bottenskikt i större delen av området, bitvis finns högväxta ormbunkar. Klen liggande död lövved finns. På sikt kommer troligen granen att konkurrera ut en stor del av lövträden.

Naturvårdsarter:

Naturvärdesklass: Klass 4 – visst naturvärde. Objektet bedöms inneha visst biotopvärde och ett obetydligt artvärde. Värden i biotopen är lövträd och förekomsten av död lövved.

Figur 5. Naturvärdesobjekt 3.

3.2.4 NATURVÄRDESOBJEKT 4

Naturtyp: Ängs- och betesmark

Biotop/er: Igenväxningsmark

Beskrivning: Objektet består tidigare brukad mark som nu växer igen med björk, asp och gran. Historiska ortofoton från 1960 visar att området då var dikad jordbruksmark. På ortofoto från 1975 har marken börjat växa igen. Ännu har delar av området en artsammansättning som bär spår av tidigare av slätter- och/eller bete. Fältskiktet utgörs av ängsklocka, gräs, fyrkantig johannesört, blodrot och måra och en förekommer spritt. I mitten av området är marken försumpad och är bevuxen med vitmossor, kråklöver, starr, sjöfråken och mjölkört. I den sydligaste delen av området finns några grova granar i anslutning till den tidigare öppna marken. En lövbård omger det fuktiga området i norr.

Naturvårdsarter: blodrot (signalart enligt Jordbruksverket)

Naturvärdesklass: Klass 4 – visst naturvärde. Objektet bedöms ha ett obetydligt biotopvärde och ett visst artvärde. Området är mer artrikt än omgivningen och har inslag av hävdgynnade arter vilket ger ett visst artvärde.

Figur 6. Naturvärdesobjekt 4.

3.2.5 NATURVÄRDESOBJEKT 5

Naturtyp: Skog och träd

Biotop/er: Al-blandlövskogs-typ

Beskrivning: Lummigt lövskogsområde med gråal, björk, asp, sälg och enstaka lönn. I partier finns det tämligen allmänt med lövträdslågor och stående döda lövträd finns spritt i området. Bitvis tät skog utan fältskikt medan det i öppnare partier växer örnbräken, andra högvuxna ormbunkar, harsyra, druvfläder, stenbär, skogsnäva och gräs.

Ett antal värdeelement har avgränsats i naturvärdesobjektet, se vidare kapitel 3.4.

Naturvårdsarter: ormbär (typisk art)

Naturvärdesklass: Klass 3 – påtagligt naturvärde. Objektet bedöms inneha visst biotopvärde och ett visst artvärde. Värden i biotopen är lövträd och död lövved. Området är artrikare än omgivningen vilket ger det ett visst artvärde.

Figur 7. Naturvärdesobjekt 5.

3.2.6 NATURVÄRDESOBJEKT 6

Naturtyp: Skog och träd

Biotop/er: Blandlövskog av örtrik typ

Beskrivning: Lövskogsområde med björk, sälg, gråal och rönn. Det finns gott om död ved i området, både stående och liggande. Flertalet boträd visar att området har en viktig funktion för småfåglar. Fältskiktet är högväxt och består till stor del av älgört med inslag av gräs, hallon och skogsnäva.

Naturvårdsarter:

Naturvärdesklass: Klass 3 – påtagligt naturvärde. Objektet bedöms inneha visst biotopvärde och ett visst artvärde. Värden i biotopen är lövträd, död lövved och förekomst av blommande och bärande buskar och träd. Området är artrikare än omgivningen sett till trädslagsfördelningen, vilket ger det ett visst artvärde.

Figur 8. Naturvärdesobjekt 6.

3.2.7 NATURVÄRDESOBJEKT 7

Naturtyp: Skog och träd

Biotop/er: Blandlövskog av örtrik typ

Beskrivning: Lövskog med björk, asp, gråal, rönn och sälg. Viss förekomst av lövträdslågor och stående döda lövträd. Buskskikt med unga lövträd, hallon, älgört och bitvis mycket högväxta ormbunkar.

Ett värdeelement har avgränsats i naturvärdesobjektet, se vidare kapitel 3.4.

Naturvårdsarter: ormbär (typisk art)

Naturvärdesklass: Klass 3 – påtagligt naturvärde. Objektet bedöms inneha visst biotopvärde och ett visst artvärde. Värden i biotopen är lövträd, död lövved och blommande och bärande buskar och träd. Området är artrikare än omgivningen främst sett till trädslagfördelningen vilket tillsammans med förekommande naturvårdsart ger det ett visst artvärde.

Figur 9. Naturvärdesobjekt 7.

3.2.8 NATURVÄRDESOBJEKT 8

Naturtyp: Skog och träd

Biotop/er: Granskog av blåbärsristyp

Beskrivning: Gallrad gran- och tallskog med inslag av rönn och björk. Enstaka förekomst av död ved. Fältskiktet utgörs främst av blåbär- och lingonris, men även hallon, örnbräken, hultbräken, harsyra, kovall, smultron och bergslok.

Naturvårdsarter: revlumner (fridlyst)

Naturvärdesklass: Klass 4 – visst naturvärde. Objektet bedöms inneha visst biotopvärde och ett obetydligt artvärde. Värden i biotopen är främst kopplat till förekomsten av lövträd. Den sparsamma förekomsten av död ved drar ned biotopvärdet något.

Figur 10. Naturvärdesobjekt 8.

3.3 NATURVÅRDSARTER

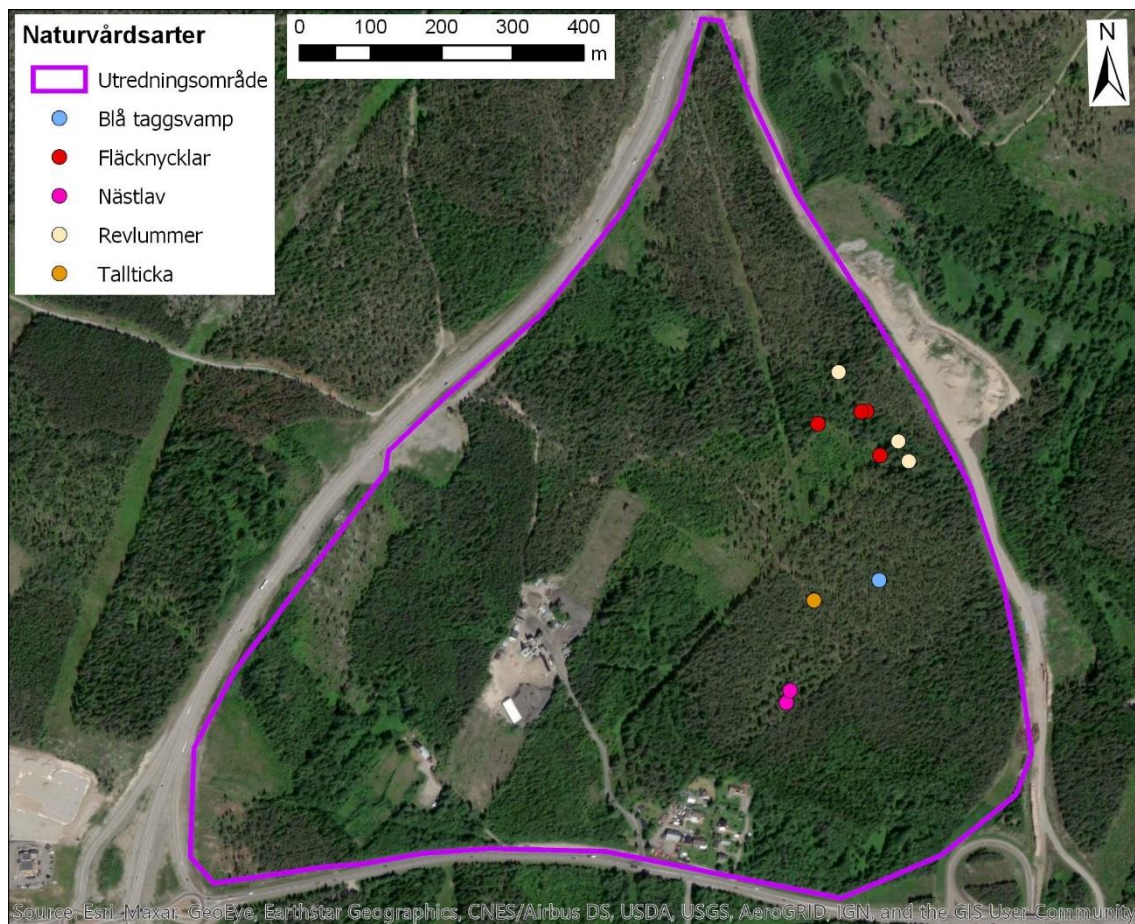
Naturvårdsarter som påträffats i området redovisas i tabell 2 och 3 och figur 11.

Tabell 2. Arter skyddade enligt artskyddsförordningen. De arter som även är rödlistade är markerade med grått.

Art*	Skyddad enligt §	Rödlistningskategori	Plats
Fläcknycklar (<i>Dactylorhiza maculata</i>)	8§	-	Naturvärdesobjekt 2 samt på hygge väster om naturvärdesobjekt 2
Revlummer (<i>Lycopodium annotinum</i>)	9§	-	Naturvärdesobjekt 2, 8

Tabell 3. Övriga naturvårdsarter. Rödlistade arter är markerade med grått.

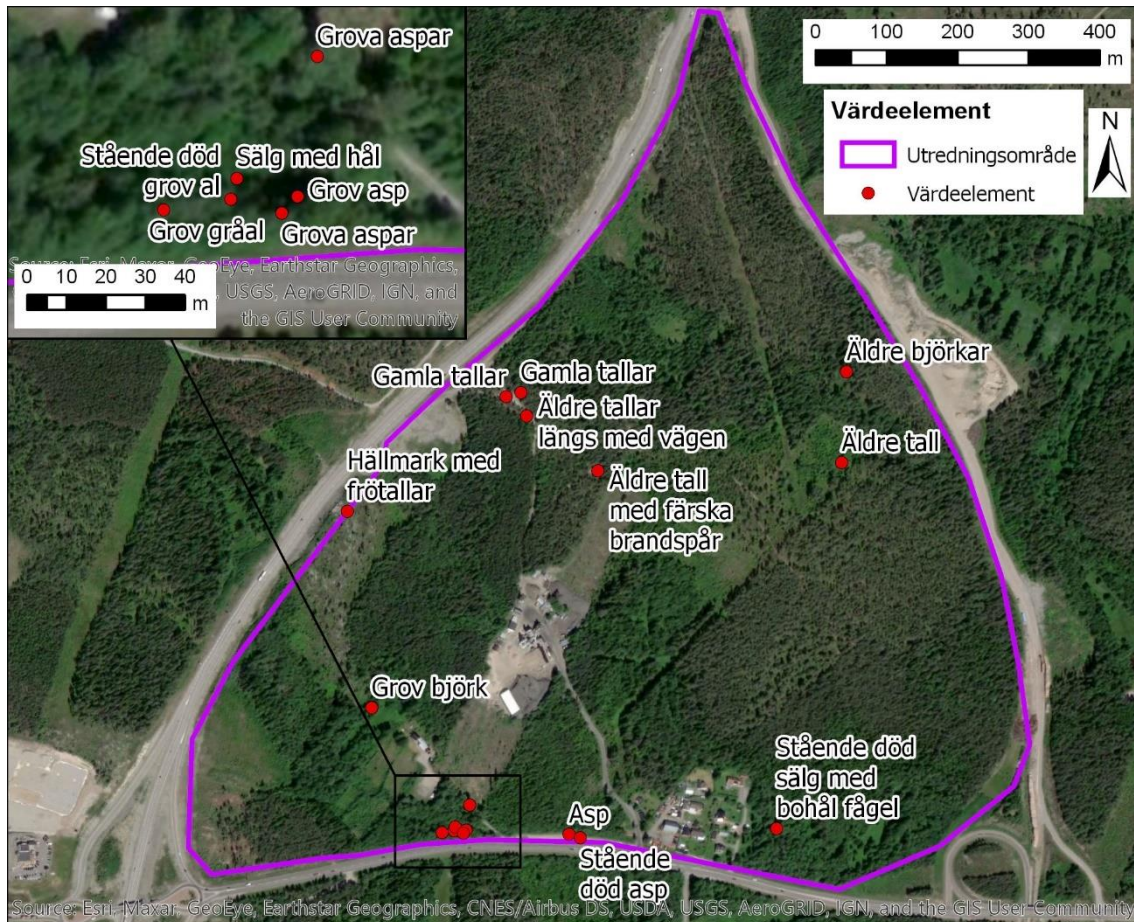
Art*	Rödlistningskategori	Plats
Nästlav (<i>Bryoria furcellata</i>)		Naturvärdesobjekt 1
Tallticka (<i>Porodaedalea pini</i>)	Nära hotad, NT	Naturvärdesobjekt 1
Blå taggsvamp (<i>Hydnellum caeruleum</i>)	Nära hotad, NT	Norr om naturvärdesobjekt 1
Ormbär (<i>Paris quadrifolia</i>)		Naturvärdesobjekt 2, 5, 7
Blodrot (<i>Potentilla erecta</i>)		Naturvärdesobjekt 4

Figur 11. Naturvårdsarter som påträffats i området.

3.4 VÄRDEELEMENT

De värdeelement som påträffats i inventeringsområdet redovisas nedan i figur 12. Förekomst av värdeelement i ett område innebär antingen att dessa element är särskilt viktiga för naturvärdesobjektets naturvärde, eller att det trots att inget naturvärdesobjekt har avgränsats, finns vissa värden.

Figur 12. Värdeelement som påträffats i utredningsområdet.

4 REFERENSER

ArtDatabanken 2020, *ArtFakta*. Hämtat: oktober 2020.

ArtDatabanken 2015, *Rödlistade arter i Sverige 2015*. ArtDatabanken SLU, Uppsala.

ArtDatabanken 2019, *Artportalen*. Hämtat: oktober 2020.

Lantmäteriet 2020, *Historiska ortofoton*. Hämtat: oktober 2020.

Länsstyrelserna 2020, *Länsstyrelsernas WebbGIS*. Hämtat: oktober 2020.

Mossberg & Stenberg 2003, *Den nya nordiska floran*. Wahlström & Widstrand.

Naturvårdsverket 2020. *Skyddad natur*. Hämtat: oktober 2020.

Nitare 2019. *Skyddsvärd skog. Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning*. Skogsstyrelsen.

Nordisk ministerråd 1998, *Vegetationstyper i Norden*. NORDGRAF A/S, Köpenhamn.

Skogsstyrelsen 2020, *Skogens pärlor*. Hämtat: oktober 2020.

Svensk Standard 2014, *SS 199000:2014 Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning och Teknisk rapport SIS-TR 199001:2014 Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000*.